

NHỮNG BÀI HỌC CHO TỔNG THỐNG BARACK OBAMA.

Nguyễn Quang Duy

Ông bà ta dạy “đi một ngày đàng học một sàng khôn”, lần này Tổng Thống Hoa Kỳ Obama ở nhà lại học được một sàng khôn.

Bài học đầu tiên là tác phong thực dụng của ông Trương Tấn Sang Chủ tịch nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam. Không như các chính trị gia khác, ông Sang không cần quan tâm đến kiêu đón tiếp ngoại giao, không cần đại bác, không cần cờ xí thăm đờ, không cần những buổi tiếp tân do Tòa Bạch Ốc chiêu đãi. Cái ông Sang cần là kết quả, là sự hiểu biết khác biệt, là Việt Mỹ tiến đến hợp tác toàn diện, là hòa hợp với người Mỹ gốc Việt, là công khai trao phong bì tận tay Tổng Thống Mỹ. Kết quả cụ thể đã được nêu rõ trong Bản Thông Báo Chung: nâng cấp quan hệ giữa hai nước Việt Mỹ lên một tầm mức mới. Quan hệ mới này dựa trên các nguyên tắc *"tôn trọng Hiến chương Liên Hiệp Quốc, luật pháp quốc tế, hệ thống chính trị, độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ của nhau"*. Cũng chỉ vì thiếu tác phong thực dụng và phân tích thực tiễn, 67 năm qua chưa ai làm được điều này.

Vấn đề nhân quyền là vấn đề được phía Mỹ đưa ra và thường dẫn đến chỗ bế tắc. Lần này đã được ông Sang thẳng thắn trao đổi với ông Obama. Kết quả là cả hai bên *"tái khẳng định cam kết ủng hộ Hiến chương Liên hiệp quốc và Tuyên ngôn thế giới về quyền con người"*.

Về phía Việt Nam việc quảng bá Hiến Chương và Tuyên Ngôn cần được định hướng, không thể tùy tiện phổ biến trong “các cuộc dã ngoại nhân quyền”, gây rối công cộng, vi phạm luật pháp Việt Nam. In ấn các tài liệu cũng cần có giấy phép. Không để các “thế lực thù địch” lợi dụng quyền công dân ảnh hưởng đến *"độc lập, chủ quyền và toàn vẹn lãnh thổ"* của Việt Nam.

Ông Sang còn khẳng định *"Vấn đề nhân quyền vẫn còn nhiều khác biệt"*. Ở Hoa Kỳ, Tổng Thống lúc nào cũng có quyền ký đơn ân xá. Còn ở Việt Nam, để được khoan hồng tù nhân phải biết hối cải nhận tội, rồi phải biết xin khoan hồng để được Bộ Chính Trị quan tâm cứu xét.

Blogger Điều Cày Nguyễn văn Hải vẫn ngoan cố, thà tuyệt thực đến chết không ký đơn nhận tội. Theo Hiến Pháp 1992 và theo quyết định của Bộ Chính Trị, Chủ Tịch nước như ông Sang không thể ký quyết định ân xá.

Trong cuộc họp ông Sang mời ông Obama sang thăm Việt Nam để tận mắt chứng kiến, nhà nước Việt Nam là nhà nước của nhân dân. Khách của chủ tịch nhà nước sẽ không bao giờ phải gặp thiếu số chống đối.

Ông Sang cho biết hai triệu người Mỹ gốc Việt thành công về cả kinh tế lẫn chính trị “*vấn duy trì quan hệ mạnh mẽ với Việt Nam*”. Có người còn công khai tuyên bố nhờ có “Đảng” mới được thành người Mỹ gốc Việt. Ngoài kia chỉ ít người “*còn chút hận thù*” hay “*muốn kiếm thêm chút tiền tiêu vặt*”. Họ là thiểu số việc gì Tổng Thống phải bận tâm.

Làm Tổng Thống phải mạnh mẽ, phải cương quyết và phải nhanh chóng thì mới làm nên đại sự. Việc thông qua Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương (TPP) có gì khó khăn mà Tổng Thống phải lập đi lập lại hai chữ tham vọng, nào là “*nỗ lực vô cùng tham vọng*” rồi “*mục tiêu tham vọng*”. Tháng trước ông Sang ký một lượt 10 văn kiện giữa 2 đảng Cộng sản Việt Hoa. Ký không cần đọc, ký trước tính sau, ký sai thì sửa.

Lãnh đạo là người phải uyển chuyển và chủ động. Theo lịch trình tháng 9 mới thăm Hoa Kỳ, nhưng trong tháng 7 nếu thấy cần là thu xếp sang ngay. Nếu ông Obama thấy cần thông qua Hiệp định đối tác xuyên Thái Bình Dương thì cứ mang bản nháp ra ông Sang đã sẵn sàng để ký. Ký rồi thực thi là chuyện của phía thừa hành. Làm lãnh đạo phải mạnh mẽ, cương quyết và nhanh chóng như vậy mới được việc.

Lãnh đạo gặp nhau phải có chút quà cáp qua lại, thể hiện văn hóa phong bì. 67 năm về trước chủ tịch Hồ Chí Minh đã gửi phong bì cho Tổng Thống Harry S. Truman nhưng vì không được trao tận tay, nên đã không được trả lời.

Phong bì là món quà đột xuất tạo sự ngạc nhiên cho Tổng Thống Obama nên không cần đưa vào chương trình nghị sự. Quyết định gửi quà là quyết định của Bộ Chính Trị nhằm giáo dục ông Obama và phân hóa thế lực thù địch. Còn quyết định tạo bất ngờ không đưa vào chương trình nghị sự chính là của ông Sang. Mười phút trao quà là chuyện nhỏ. Lãnh đạo chỉ nên nghĩ về chuyện lớn.

Nhờ món quà, Tổng Thống Obama mới biết “*Hồ Chí Minh thực sự có cảm hứng nhờ Tuyên ngôn Độc lập và Hiến pháp Hoa Kỳ, và những lời nói của Thomas Jefferson. Hồ Chí Minh đã nói ông muốn hợp tác với Hoa Kỳ.*” Điều này rõ ràng nhóm cực hữu không biết hay không muốn biết.

Những người cộng sản Việt Nam luôn muốn hợp tác toàn diện với Hoa Kỳ. 67 năm đã trôi qua và nếu cần thêm 67 năm nữa người cộng sản như ông Sang vẫn sẵn sàng kiên nhẫn chờ đợi phía Hoa Kỳ. Phía Việt Nam thời giờ không phải là vấn đề quan trọng và cấp bách. Dân Việt Nam nhẫn nhục quen rồi.

Bài học học khác là 1 giờ Mỹ bằng 2 giờ Việt. Như vậy 45 phút giờ Hoa Kỳ cho buổi gặp gỡ bằng 1 tiếng rưỡi giờ Việt Nam. Cũng như vấn đề nhân quyền giữa 2 nước Việt Mỹ vẫn còn nhiều khác biệt. Tổng Thống Obama cần tôn trọng giờ Việt Nam. Nếu ông Obama cần gặp giới lãnh đạo Việt Nam ông Sang sẽ gửi tặng một đồng hồ “made in Vietnam”.

Bài học này quan trọng vì lãnh đạo Việt Nam đều từ tốn và vô tư. Có biết thế Tổng Thống Obama mới không xúc phạm đến chủ tịch nước Cộng Hòa Xã Hội Chủ Nghĩa Việt Nam. Có biết thế, trước ông kính báo chí ông Obama mới kiên nhẫn không ngồi nghĩ hay làm chuyện khác, mới không đưa đồng hồ nhắc nhở đến giờ phải “go home”. Trước ông kính truyền hình làm vậy đã sức mẽ phần nào tư cách của người lãnh đạo Hoa Kỳ.

Nguồn: pro&contra

Bài học về thông dịch cũng là bài học đáng chú ý. Ông Sang cho biết Tổng Thống Obama đã “*nhận lời mời thăm Việt Nam trong nhiệm kỳ này*”. Lạ một điều khi thông dịch viên dịch ra tiếng Mỹ cho ông Tổng Thống Obama nghe, người thông dịch tỏ ra khá lúng túng, dịch sai, chính thức xin lỗi, rồi dịch lại. Lời tiếng Mỹ khi được dịch lại tiếng Việt lại nghĩa là Tổng Thống Obama hứa sẽ “*... cố gắng thăm Việt Nam trước khi hết nhiệm kỳ*”. Cách trả lời như vậy ngụ ý ông Obama chưa có ý định, chưa có nhu cầu thực tế để thăm và làm việc với phía Việt Nam. Nhìn chung chỉ chưa đầy 1 tiếng rưỡi gặp gỡ, Tổng Thống Obama đã học được rất nhiều điều để có thể hiểu mà “*Đối Tác Toàn Diện*” với phía Việt Nam.

Nhưng bài học lớn nhất mà Tổng Thống Obama học được là chớ có đại mà mời lãnh đạo cộng sản Việt Nam sang thăm Hoa Kỳ.

Nguyễn Quang Duy
Melbourne, Úc Đại Lợi
1/8/2013

www.vietnamvanhien.net